

**Bc.Dina Obeidová: Vyjednávání "Západu" v každodennosti libanonské rodiny**

Diplomová práce Diny Obeidovej sa dl'a autorky (str.6): "zaměřuje na způsoby konstruování obrazu "Západu" vybrané libanonské rodiny."

V úvode práce autorka lokalizuje svoj text k relevantnej súčasnej odbornej literatúre, ktorá ovplyvňuje súčasnú antropológiu Blízkeho Východu (Abu Lughod, Varisco, Said). Teoreticky a interpretatívne najsilnejšia je Dina Obeidová v oblasti antropológie migrácie a transnacionalizmu. Text ukazuje, že sa s prehľadom orientuje v klasických migračných teóriách (network theory, household theory, sociopriestory atd.), a tieto teórie vie relevantne použiť pri interpretácii vlastných terénnych dát.

Na druhej strane ale poetický a svieži štýl etnografie zbytočne kazí pestrá brikoláž teoretických konceptov, ktoré autorka implantuje na svoje dáta. Prečo sa nezamerala len na jeden výskumný problém a jeho diverzitu nepreukázala na rôznych perspektívach (aktérov-iek, kontextov, obrazov, významov....). Autorka tak popisuje (ale neanalyzuje) celé spektrum sociálneho a kultúrneho života svojej rodiny-od sociálneho života vecí, architektúry (vhodne inšpirovanou knihou Architecture of Memory), jedlo, náboženstvo až po gender.

Autorka sa rozhodla svoju prácu pojať ako autobiografiu. Táto jej výskumná stratégia je určujúca ako pre zvolenú vzorku (rodinu), žáner (veľký priestor pre popis vstupu do terénu a reflexivitu vlastnej výskumnej pozície), tak i pre voľbu výskumných otázok.

Zároveň sa posudzovaná práca vyznačuje napätím medzi pozitívami a negatívami zvolenej metodológie (autobiografie). Velmi silnou stránkou práce je predcízne reflektovanie vlastnej výskumnej pozície. Autorka veľmi otvorene a detailne popisuje a analyzuje svoj vzťah k svojej rodine, citlivo vníma jeho dynamiku a nežne poeticky (miestami pripomína mnou obľúbenú Abu Lughod) vykresľuje atmosféru v DOME.

Tak ako sa vedela "odcudzit" k sebe samej v časti, kde popisuje svoj vstup v teréne, tak je hlboko "namočená" vo svojej situovanosti (profesionálnej, etnickej, gendrovej) v samotnom výskume.

Príkladom môže byť vnímanie gendru, kde sa prejavuje autorkino orientalistické (či modernistické) zmýšľanie. Všetko tradičné je "orientálne" a všetko nové je "západné"? Každý znalec terénu vie, že v multietnickom a multináboženskom Libanone je táto perspektíva zložitejšia. Stačí vyraziť pár kilometrov pozdĺž pobrežia a prejsť sa po prímorskej promenáde v Bejrúte. Táto "moderná" promenáda tak ale vyzerá minimálne 40 rokov (a trúfam si povedať, že v dobe nášho socializmu sme

boli "ťažko" nemoderní "my").

Tak ako je terminologicky silná v teoretickej časti práce, tak naopak zlyháva v samotnej etnografickej časti. Nepoužíva odbornú terminológiu (príbuzenskú taxonómiu), keď píše o gendri nepoužíva pojmy ako gendrová moc, feminita, masculinita atd., podobne je tomu aj v časti o ekonomike rodiny a zamestnanosti. A ako súvisí ekonomika rodiny a rodinná štruktúra (forma rodiny). Prečo v etnografickej práci rodiny nenájdeme ani jednu genealogickú mapu (tá by autorke vysvetlila nielen príbuzenské afiliácie, ale i ekonomiku širokej domácnosti a diverzifikáciu ekonomických zdrojov a sociálneho kapitálu-aj pomocou migrácie), a zároveň by ju viedla po samotnej pamäti rodiny. Prečo sa v teréne spokojila len s konštatovaním, že veci popisala a nevysvetlila, nepátrala ďalej? Napríklad autorka banálne konštatuje, že spoločným miestom stretávania žien je kaderníctvo. Prečo? Čo tam robia, aký to má pre nich význam (rezistencie, zdieľania, súdržnosti?). A ak sa túto informáciu dozvedela, prečo nepátrala ďalej?

Niet pochyb, že Dina Obeidová dokáže neľahkú symbiózu terénneho výskumu solídne zvládnuť. Terén, analýza a interpretácia sa vhodne dopĺňajú napríklad v analýze vnímania priestoru domu a mesta, ktoré analyzuje z gendrového, etnického a rituálneho hľadiska (časť 3. Terénny výskum str.41-65) .

Pre vyššie uvedené argumentácie **hodnotím diplomovú prácu ako veľmi dobrú.**

**V Prahe 18.6.2012**

**Petra Ezzeddine PhD.  
Katedra Obecné Antropologie FHS UK**